

Pędzlem i piórem

10 września w romanowskim dworze odbyła się uroczystość *Pędzlem i piórem* zorganizowana z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa. Ich hasło przewodnie brzmiało *Żywe dziedzictwo – tradycje od pokoleń*. W ramach tego wydarzenia została otwarta wystawa *Od Juliusza do Joanny -malarskie pasje Kossaków i ich związki z Kraszewskimi*.

Swoją obecnością zaszczytili nas liczni goście, wśród nich:

- przedstawiciele władz wojewódzkich i powiatowych: Pan Sławomir Sosnowski, Radny Sejmiku Województwa Lubelskiego, Pan Tadeusz Łazowki – Członek Zarządu Powiatu Bialskiego oraz Pan Arkadiusz Maksymiuk, przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Powiatu Bialskiego;
- Pani Joanna Kowalik-Bylicka, kierownik Archiwum Państwowego w Radzynie Podlaskim;
- dyrektorzy instytucji kultury i oświaty: Pani Jolanta Mikulska, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Sosnowce oraz Pani Aneta Kwietniewska, Dyrektor Szkoły Podstawowej w Sosnowce;
- artyści współpracujący z naszym Muzeum: Pan profesor Stanisław Baj wraz z małżonką, Pani Jolanta Kuśmierz wraz z małżonkiem, Państwo Zofia i Marek Leszczyńscy oraz Pani Barbara Bańka
- przedstawicielka Rady Muzeum - Pani Ewa Koziara
- oraz licznie zgromadzeni przyjaciele Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego.

Gościem honorowym spotkania była Pani Joanna Kossak, wnuczka Jerzego Kossaka, malarka mieszkająca w Puszczy Białowieskiej.

Organizatorzy wystawy podjęli próbę stworzenia namiastki atmosfery willi należącej do rodziny Kossaków w Krakowie, tzw. Kossakówki. Na ekspozycji znalazły się między przedmioty z tego magicznego miejsca: stolik gerydon z drugiej połowy XIX wieku oraz fotel z ażurowym oparciem, portret Zofii z Gałczyńskich Juliuszowej, pędzla Leona Kaplińskiego oraz niewielki *Widok z zamkiem*, nestora rodu Juliusza. Te obiekty należą do spuścizny rodzinnej profesor Simony Kossak, a dziś są własnością Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Łomży. W symbolicznej Kossakówce znalazły się również: skórzane siodło obite aksamitem, ze złotą bordiurą z zasobów Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa - Łazienki Królewskie w Warszawie, które służyło jako model w pracowni Kossaków, munsztuk i bat nahajka, oczywiście z epoki.

Bohaterami wystawy byli przedstawiciele czterech pokoleń Kossaków: protoplasta rodu - Juliusz Fortunat, jego syn Wojciech, Jerzy oraz Joanna Kossak. Na wystawie zaprezentowano ich prace ze zbiorów: Muzeum Narodowego w Lublinie, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Podlaskiego w Białymstoku oraz Muzeum Zamkowego w Sandomierzu. Oprócz akwarel i obrazów olejnych, zwiedzający mogą obejrzeć grafiki z zasobów Biblioteki Narodowej w Warszawie, Muzeum Narodowego w Poznaniu i zbiorów własnych Muzeum Kraszewskiego. Juliusz Kossak tworzył przede wszystkim akwarele i w tej dziedzinie był niedościgniony. Ale zajmował się także ilustratorstwem. Wiele dzieł polskiej literatury zostało wzbogaconych pracami Juliusza, a wśród nich najbardziej nas interesujące *Grzechy hetmańskie* Józefa Ignacego Kraszewskiego. *Ogniem i mieczem* Sienkiewicza również zyskało piękne ilustracje Juliusza. Prezentujemy je w albumie i pocztówkach z zasobów Muzeum Narodowego w Kielcach. Wiele z tych prac znalazło swoje miejsce w *Tygodniku Ilustrowanym* i *Kłosach*.

Kiedy fotografia była jeszcze w powijakach, wyręczał ją często ołówek. Obdarzony niezwykłą, wręcz fotograficzną pamięcią Juliusz, utrwalił wiele uroczystości i wydarzeń. Wśród nich znalazł się wspomniany jubileusz autora *Starej baśni*. Na wystawie zaprezentowano grafiki zamieszczone w *Tygodniku Ilustrowanym* oraz *Kłosach* : *Pochód do Sukiennic*, obiad, bal. Juliusz był członkiem podkomitetu organizacyjnego, zaprojektował piękny wieniec krakowski, na którego liściach znalazły się tytuły utworów Kraszewskiego, a jego reprodukcja fotograficzna wieńca znalazła się w albumie pamiątkowym podarowanym pisarzowi. Uwagę zwraca piękna grafika udostępniona przez Bibliotekę Narodową w Warszawie Kraszewski wśród postaci najcenniejszych swoich dzieł. Projekt oczywiście Juliusz Kossak.

Ciekawostką był na pewno jedwabny wachlarz malowany przez Wojciecha Kossaka (z zasobów lubelskiego muzeum) oraz ciekawa korespondencja artysty. Wojciech Kossak był niejednokrotnie odznaczany, między innymi francuską Legią Honorową, a na wystawie pokazano Order Orła Białego, który otrzymał artysta pośmiertnie w 2018 r.

Patronat medialny nad wydarzeniem objęli: Polskie radio Lublin, TVP3 Lublin, Słowo Podlasia, Radiobiper, Echo katolickie, Biała 24 oraz Podlasianin.